

Turkarna var inte påtänkta då

Tabell I. Skattning av blodalkoholkoncentration (promille) genom bestämning av alkoholhalten i utandningsluften. Tre försökspersoner åt två Fazer likörpraliner motsvarande intag av 0,4 gram ren alkohol.

Tid i minuter efter intag av två praliner	Person 1 promille	Person 2 promille	Person 3 promille
1,0	0,53	0,64	0,87
2,5	0,19	0,20	0,24
4,0	0,09	0,07	0,09
6,0	0,06	0,02	0,04
7,0	0,03	0,01	0,01
10,0	0,00	0,00	0,00

ner (95 g), vilket ger ett totalt innehåll av 2,8 g ren etanol. Som jämförelse kan nämnas att 33 cl lättöl (2,1 volymprocent) innehåller 5,5 g ren etanol. En person måste äta ca 30 likörpraliner motsvarande två förpackningar för att förtä lika mycket alkohol som finns i en flaska lättöl. Vi bedömer att det inte är möjligt att äta sig rattfull genom kopiösa mängder likörpraliner, eftersom en vuxen person kan eliminera 0,1 g ren alkohol per kg kroppsvikt varje timme [4]. Den lilla alkoholmängden i 14 praliner (2,8 g etanol) metaboliseras inom ca 30 minuter.

För att kontrollera om likörpraliner gav positivt utslag i ett alkoholutandningstest fick tre försökspersoner äta två praliner och under tio minuter sedan blåsa i ett kvantitativt alkoholutandningsinstrument BAC DataMaster (National Patent Analytical Systems, Mansfield, Ohio, USA), vilket bygger på infraröd teknik. Samtliga försökspersoner erhöll positiva resultat efter en minut (0,53, 0,64 och 0,87 promille), men efter 10 minuter var alkoholen helt borta ifrån munhålan.

Kan ge utslag

Således kan likörpraliner ge utslag vid polisens alkotest om pralinerna intas strax före provtagningen. Enligt polisens bestämmelser för utförande av alkoholutandningsprov måste dock ett positivt sållningsprov alltid verifieras

med s k bevisprov på polisstationen. Bevisprovet får tas tidigast 15 minuter efter det att den misstänkte har anträffats och vederbörande får inte röka, snusa, äta, eller dricka något under observationstiden.

Tabell I visar att det inte föreligger någon risk för att erhålla falskt positiva resultat i det avgörande alkoholutandningsprovet, eftersom alkohol i munslimhinnan försvinner inom 10 minuter.

Vår slutsats är således att det inte är möjligt att uppnå gränsen för rattfylleri (0,2 promille i blod) genom intag av Fazer likörpraliner, men det är möjligt att erhålla ett positivt alkoholutandningsprov, s k sållningsprov om detta utförs strax efteråt.

Lotta Hylén

biomedicinsk analytiker,
A W Jones
laborator,
rättskemiska avdelningen,
Universitetssjukhuset,
Linköping

Referenser

1. Jones AW Top ten defence challenges among drinking drivers in Sweden. *Med Sci Law* 1991; 31: 229-38.
2. Jones AW, Schubert J. Computer-aided headspace gas chromatography applied to blood-alcohol analysis; Importance of on-line process control. *J Forensic Sci* 1989; 34: 1116-27.
3. Jones AW. Limits of detection and quantitation of ethanol in specimens of whole blood analyzed by headspace gas chromatography. *J Forensic Sci* 1991; 36: 1277-9.
4. Jones AW. Inter-individual variations in the disposition and metabolism of ethanol in healthy man. *Alcohol* 1984; 1: 385-91.

I en intervju i *Läkartidningen* 6/99 med »Johnte» Dymling påstås att Abdera är en *turkisk* stad, ett påstående som illustrerar den bristfälliga klassiska bildningen hos dagens skribenter. Abdera grundades enligt legenden av Herakles till minne av hans vän Abderos, som blivit uppäten av kung Diomedes' människoätande hästar. Staden låg i Thrakien vid Egeiska havets norra kust, som fortfarande är grekisk mark.

Idag ligger där en stad med namnet Avdhra.

Klimatet ansågs då menligt inverka på invånarnas förstånd, och de blev dummare än andra människor. De angreps bl a av en psykisk farsot, kallad abderitiskt patos, som tog sig uttryck i att de gick omkring och skrek och gestikulerade åt varandra hela dagarna. Hippokrates sägs en tid ha bott i staden och förgäves försökt bota denna åkomma.

Ett symptom på abderiternas megalomana dumhet var att de byggde en jättefontän föreställande Poseidon omgiven av nereider, tritoner och delfiner, som skulle spruta vatten åt olika håll. Tyvärr hade man räknat fel på vattentillförseln som bara räckte till litet dropp ur näsborrarna, så att havsguden och hans följe såg snuviga ut. Några turkar var inte påtänkta vid den tiden, och inte heller idag är området turkisk mark. Den lärde Alf Henriksson har förtalt om legenden i sin förträffliga uppslagsbok *Hexikon*.

Nils Brage Nordlander
med dr,
Uppsala

Max 400 ord i korrespondensspalten!

Till »korrespondens» välkomnas korta inlägg (högst 400 ord – vilket motsvarar 2 700 tecken plus högst fem referenser), i två exemplar och med dubbelt radavstånd.

Redaktionen förbehåller sig rätten att rubricera och förkorta inlägg. För att påskynda publiceringen sänds normalt inget korrektur till författaren. Ange dock alltid titel, adress och telefonnummer där vi kan nå skribenten. Kontakta redaktionen innan manus sänds med e-post.

Alltid dubbelt radavstånd!

Samtliga manus, även korta inlägg i debatt- och korrespondensspalterna, skall vara utskrivna med minst dubbelt radavstånd och max 25 rader per sida.